

Urvalsprov G – 5.6.2025

Läs noga igenom alla instruktioner.

Detta urvalsprov består av en gemensam del, en del för kommunikationsvetenskaper och en del för juridik. Du ser de delar som du måste utföra för de ansökningsmål du söker till.

Varje del av provet har en fastställd tid för utförande. Tiden visas i provsystemet. När den delspecifika tiden har löpt ut stängs delen i fråga. Om du inte hinner utföra delen sparas den senaste situationen som svar. Du kan utföra delarna i valfri ordning, men den öppnade delen måste utföras på en gång och du kan inte återvända till delen senare.

Utöver de delspecifika tiderna för utförande innehåller provtiden 5 minuter för att läsa instruktionerna på urvalsprovets framsida och för att gå till följande del. Obs! Om du överskrider denna tid på 5 minuter förlorar du provtid för att utföra delarna när du läser instruktionerna på framsidan och går till följande del.

Under provet får du endast ha urvalsprovsystemet Vallu öppet samt de separata materialfiler som öppnas i systemet. All användning av otillåtna hjälpmedel betraktas som fusk och leder till att provet underkänns.

Du kan skissa upp dina svar på de utdelade papperna. Anteckningar som du har gjort på papperen beaktas inte i bedömningen.

Provets poängsättning anges i de delspecifika instruktionerna.

ANVISNINGAR

Den öppnade delen måste utföras på en gång och du kan inte återvända till den senare.

När den delspecifika tiden har löpt ut stängs delen i fråga. Om du inte hinner utföra delen sparas den senaste situationen som svar.

Det är tillåtet att använda sökfunktionen i urvalsprovet (till exempel med tangentkombinationen Ctrl+F eller Cmd+F). Sökfunktionen hittar inte nödvändigtvis all text, till exempel text som finns i figurer och tabeller.

Delen består av uppgifterna 1–14, som innehåller totalt 70 frågor. För varje korrekt svar får du ett (1) poäng och för varje felaktigt svar förlorar du ett (–1) poäng. Om du lämnar frågan obesvarad eller väljer svarsalternativet ”Jag låter bli att svara på frågan” görs inget poängavdrag.

Högsta poäng för denna del av provet är 70 och lägsta poäng är –70.

Uppgifterna är baserade på materialet *Rättvis övergång, ekologisk solidaritet och möjligheten till en hållbarhetsomvandling* och *Delaktighetens cirklar: perspektiv på hur välbefinnande uppstår*.

Materialfilerna är pdf-filer som kan öppnas med vilket pdf-program som helst. Det öppnade provmaterialet får dras till ett separat fönster bredvid uppgifterna.

Uppgifterna på finska bedöms utifrån det finskspråkiga materialet och uppgifterna på svenska bedöms utifrån det svenskspråkiga materialet.

Besvara uppgifterna 1–6 utifrån materialet *Rättvis övergång, ekologisk solidaritet och möjligheten till en hållbarhetsomvandling*.

UPPGIFT 1

A1.1 Traditionell miljöpolitik har redan i över 50 år spelat en viktig roll när det gäller att utmana strukturer som skadar miljön.

- ☐ Sant
- ☐ **Falskt**

Texten innehåller inte sådan information.

A1.2 Det centrala i hållbarhetsomvandlingen är att lindra de miljöskador som olika grupper upplever.

- ☐ Sant
- ☐ **Falskt**

Texten innehåller inte sådan information.

A1.3 Att betona individens rättigheter kan begränsa förverkligandet av ett mer hållbart samhälle.

- **Sant**
- Falskt

s. 5–6

A1.4 En hållbarhetsövergång kan nås enbart genom en hållbarhetsomvandling.

- Sant
- **Falskt**

Texten innehåller inte sådan information.

A1.5 Social rättvisa är alltid en förutsättning för en förbättring av miljöns tillstånd.

- Sant
- **Falskt**

Texten innehåller inte sådan information.

UPPGIFT 2

A2.1 Välj det alternativ som enligt artikeln mest hör ihop med ekologisk solidaritet.

- **att hjälpa dem i gemenskapen som är mest utsatta**
- en liberal statsordning
- antropocentrisk naturvård
- en ekologisk modernisering

Rätt svar s. 7

Fel svar: Texten innehåller inte sådan information.

A2.2 Välj det alternativ som enligt artikeln beskriver begreppet ömsesidigt beroende.

- Begreppet handlar om människors beroende av varandra och om vårdfattigdom.
- Med begreppet avses stora ekologiska processer som har lett till miljöförstöring under de senaste årtiondena.
- **Begreppet innehåller bland annat en socioekologisk dimension.**
- Begreppet betyder samma sak som ekocentrisk filosofi.

Rätt svar s. 8

Fel svar: Texten innehåller inte sådan information.

A2.3 Vilket av följande är det mest centrala begreppet med tanke på artikeln som helhet?

- Global solidaritet
- Solidarisk övergång
- **Hållbarhetsomvandling**
- Socioekonomi

Rätt svar hållbarhetsomvandling som redan nämns i rubriken.

A2.4 Vilket av följande påståenden stämmer inte utifrån artikeln?

- ☐ Rättvis övergång kan vara skadlig för den ekologiska hållbarheten
- ☐ Vid rättvis övergång kan andra samhällseliga mål vara viktigare än miljöns välbefinnande
- ☐ **En central idé i den rättvisa övergången är se på människan som en del av naturen**
- ☐ I den rättvisa övergången strävas också efter att stödja människor vars näringar lider på grund av miljöpolitik

Det första, andra och fjärde alternativet stämmer.

Det tredje alternativet: Texten innehåller inte sådan information.

UPPGIFT 3

A3.1 Parisavtalet är ett exempel på socialpolitik och en omfördelning av inkomster.

- ☐ Sant
- ☐ **Falskt**

Texten innehåller inte sådan information.

A3.2 Ekologisk solidaritet betonar bland annat kollektiv verksamhet.

- ☐ **Sant**
- ☐ Falskt

s. 13

A3.3 Den hållbarhetsinriktade vändningen inom miljöpolitisk forskning har också att göra med kulturell hållbarhet.

- ☐ **Sant**
- ☐ Falskt

s. 1

A3.4 Socialpolitiken och miljöpolitiken använder sig av olika metoder för att inverka på en omfördelning av inkomster och resurser.

- ☐ **Sant**
- ☐ Falskt

s. 3

A3.5 Ekologisk solidaritet innebär också en fysisk-spatial omsorg om människan.

- ☐ Sant
- ☐ **Falskt**

Texten innehåller inte sådan information.

A3.6 Idén om en hållbarhetsövergång betonar en grundläggande förändring för samhällets verksamhetsprinciper.

- ☐ Sant
- ☒ **Falskt**

Texten innehåller inte sådan information.

UPPGIFT 4

A4.1 Miljörörelsen har varit en central aktör när det gäller att kräva en rättvis övergång.

- ☐ Sant
- ☒ **Falskt**

Texten innehåller inte sådan information.

A4.2 Miljöpolitiken kan ta sig uttryck i incitament för medborgare eller företag.

- ☒ **Sant**
- ☐ Falskt

s. 3

A4.3 Ekologisk solidaritet kan ta sig uttryck som delaktiggörande av lokala gemenskaper.

- ☒ **Sant**
- ☐ Falskt

s. 9

A4.4 Ekologisk solidaritet kan ses vid involvering av lokala gemenskaper i projekt.

- ☒ **Sant**
- ☐ Falskt

s. 9

A4.5 Rättvisa mellan arter vidgar uppfattningen om vad som är subjektet för rättvisa.

- ☒ **Sant**
- ☐ Falskt

s. 10

UPPGIFT 5

A 5.1 Ekologisk solidaritet har varit ett centralt mål också för fackföreningsrörelsen.

- ☐ Sant
- ☒ **Falskt**

Texten innehåller inte sådan information.

A 5.2 Grundtanken bakom ekologisk solidaritet är att individen slutligen själv gynnas.

- ☐ Sant
- ☐ **Falskt**

Texten innehåller inte sådan information.

A 5.3 Begreppet ekologisk solidaritet strävar efter att beakta såväl naturens mångfald, människans centrala roll i ekosystemet som den samhällspolitiska dimensionen.

- ☐ **Sant**
- ☐ Falskt

s. 8

A5.4 Socialpolitik är ytligare än miljöpolitik som fungerar djupare i strukturerna.

- ☐ Sant
- ☐ **Falskt**

Texten innehåller inte sådan information.

A5.5 Traditionell miljöpolitik spelar bara en begränsad roll i hållbarhetsomvandlingen.

- ☐ **Sant**
- ☐ Falskt

s. 4

A5.6 Rättvis övergång är ett opolitiskt begrepp.

- ☐ Sant
- ☐ **Falskt**

Texten innehåller inte sådan information.

UPPGIFT 6

A6.1 Vilket av följande påståenden stämmer?

- ☐ Hållbarhetsomvandlingen står närmare traditionell miljöpolitik än hållbarhetsövergången.
- ☐ Hållbarhetsomvandling och hållbarhetsövergång betyder samma sak.
- ☐ **Hållbarhetsövergångens förhållande till hållbarhetsomvandlingen är inte enkelt.**
- ☐ Det centrala för hållbarhetsomvandlingen är att förändringen går att kontrollera.

Det tredje alternativet stämmer, s. 4.

Det första, andra och fjärde alternativet: texten innehåller inte sådan information.

A6.2 Vilket av följande påståenden stämmer?

- Gemenskapens roll är central i det liberala rättvisetänkandet.
- I en liberal uppfattning om rättvisa betonas ansvaret för andra därför att de behöver hjälp.
- Hänsyn till andra arter av organismer hör till traditionellt solidaritetstänkande.
- **Interaktionen mellan olika arter av organismer är en del av den ekologiska solidariteten.**

Det fjärde alternativet stämmer, s. 8.

Det första, andra och tredje alternativet: texten innehåller inte sådan information.

A6.3 Vilket av följande påståenden stämmer inte?

- **Fackföreningsrörelsen har lyft fram problemen som beror på en rättvis övergång särskilt när det gäller branscher som gruvindustrin.**
- Torvproducenternas intressebevakare har krävt en rättvis övergång.
- Fackföreningsrörelsen har traditionellt krävt solidaritet.
- Ekologisk solidaritet kan väcka vår uppmärksamhet när det gäller riskerna med en rättvis övergång.

Det första alternativet stämmer inte: texten innehåller inte sådan information.

Det andra, tredje och fjärde alternativet stämmer, s. 1, 2, 11.

A6.4 Vilket av följande påståenden stämmer överens med vad det står i artikeln om hållbarhetsomvandlingen?

- En risk med hållbarhetsomvandlingen anses vara att man strävar efter rättvisa enbart utifrån en begränsad, högljudd grupps perspektiv.
- Hållbarhetsomvandlingen har kritiserats för att den fokuserar på nuläget.
- I hållbarhetsomvandlingen kompletteras social hållbarhet med kulturell hållbarhet.
- **Inget av dessa.**

Det första, andra och tredje alternativet: texten innehåller inte sådan information. Det fjärde alternativet är således korrekt.

Besvara uppgifterna 7–12 utifrån materialet *Delaktighetens cirklar: perspektiv på hur välbefinnande uppstår*.

UPPGIFTER 7

A7.1 Enligt artikeln möjliggör sociala relationer i tillräckligt hög grad ungas integration i samhället.

- Rätt
- **Fel**

Inget sådant påstående finns i texten.

A7.2 Forskningen i social delaktighet bygger på tysk ekonomisk litteratur från början av 1900-talet.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

Inget sådant påstående finns i texten.

A7.3 Välbefinnandets subjektiva och objektiva natur inverkar på definitionen av begreppet delaktighet.

- ☐ **Rätt**
- ☐ Fel

s. 3

A7.4 Med hjälp av delaktighetens cirklar-modellen är det möjligt att granska faktorer som kan skapa välbefinnande både för individen och för gruppen.

- ☐ **Rätt**
- ☐ Fel

s. 3

A7.5 Delaktighetens cirklar är konstanta mellan olika grupper.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

s. 23

UPPGIFT 8

A8.1 Delaktighet är nödvändigt för människans välbefinnande.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

Inget sådant påstående finns i texten.

A8.2 Välbefinnandets subjektiva karaktär lämnar samhällsdimensionen utanför begreppet välbefinnande.

- ☐ **Rätt**
- ☐ Fel

s. 2–3

A8.3 Att verka i medborgarorganisationer är ett exempel på deltagande i politisk-administrativa processer.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

s. 6–7

A8.4 Verksamheten inom en invånargemenskap stöder en individualistisk livsstil, där individen ensam bär ansvaret för sin välfärd och hur hen klarar sig i livet.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

s. 19–21

A8.5 Forskning visar att en arbetsplats med säkerhet ger en känsla av social tillhörighet medan socialtjänster inte förstärker betydelsefulla mänskliga relationer.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

s. 8

UPPGIFT 9

A9.1 Forskning i delaktighet handlar i första hand om studiet av politisk aktivitet.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

Inget sådant påstående finns i texten.

A9.2 Enligt Erik Allardt inverkar samhällsdimensionen inte på människans välbefinnande.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

Inget sådant påstående finns i texten.

A9.3 I delaktighetens cirklar-modellen beskrivs delaktighet som något mångdimensionellt som tar sig olika uttryck i olika kontexter medan välbefinnande enbart är kopplat till individen.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

s. 10

A9.4 Modellen för mångdimensionellt välbefinnande utvecklades i Finland av Erik Allardt på 1970-talet.

- ☐ **Rätt**
- ☐ Fel

s. 10

A9.5 Brist på delaktighet är enligt studien synonymt med fattigdom.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

s. 4–5

A9.6 Marginalisering är ett ursprungligen juridiskt begrepp som man har använt i sociallagstiftning.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

s. 5

UPPGIFT 10

A10.1 Enligt delaktighetens cirklar-modellen handlar bristen på delaktighet alltid om en av dimensionerna i en människas liv.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

Inget sådant påstående finns i texten.

A10.2 Artikeln förhåller sig kritiskt till idén om att olika projekt för att stöda delaktigheten ensamma kan lösa utmaningarna med brist på politisk delaktighet.

- ☐ **Rätt**
- ☐ Fel

s. 11

A10.3 Att utveckla offentliga tjänster i samarbete med invånarna är ett exempel på deltagardemokrati.

- ☐ **Rätt**
- ☐ Fel

s. 6–7

A10.4 I delaktighetens cirklar-modellen används begreppet deltagande synonymt med begreppet delaktighet.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

s. 3

A10.5 Delaktighetsteorin stammar från antikens demokratiuppfattning.

- ☐ Rätt
- ☐ **Fel**

s. 4

A10.6 Samhället består av människor i liknande situation samt förhållandet mellan dem och samhällsinstitutioner.

- Rätt
- **Fel**

s. 24–25

UPPGIFT 11

A11.1 Enligt delaktighetens cirklar-modellen

- ökar delaktigheten för unga flyktingar som kommit ensamma till Finland när de var minderåriga automatiskt när de får ta del av integrationstjänster.
- **inverkar erfarenheter av sociala relationer, en fungerande vardag och tillhörighet i samhället på individens delaktighet och välbefinnande.**
- är cirkeln för sociala relationer sluten för personer i en utsatt situation.
- förverkligas individens delaktighet och välbefinnande även objektivt om hen själv har en positiv uppfattning om sitt eget välbefinnande.

s. 14

I fråga A11.2 kan du välja flera alternativ. Alla korrekta alternativ måste väljas för att få poäng. Svaret anses vara fel om inte alla korrekta alternativ har valts eller om ett eller flera felaktiga alternativ har valts. Om du lämnar frågan obesvarad eller väljer svarsalternativet "Jag låter bli att svara på frågan" görs inget poängavdrag."

A11.2 I artikeln beskrivs förhållandet mellan delaktighet och välbefinnande genom tre dimensioner, som är:

- en politisk-administrativ dimension
- **en sociokulturell dimension**
- **en ekonomisk-materiell dimension**
- en normativ-metodologisk dimension
- **en politisk dimension**
- en socioekonomisk dimension
- Inget av dessa

s. 3

A11.3 Med hjälp av delaktighetens cirklar-modellen kan man analysera

- förhållandet mellan att samhället försvagas och en anknytning till samhället utifrån individens livssituation.
- hur samhällets resurser ökar och minskar enligt situation.
- **hur gemenskapen, tjänsterna, livsmiljön och samhället som omger människan inverkar på delaktigheten.**
- Inget av dessa.

s. 3, 9, 10

A11.4 Vilket av följande påståenden stämmer inte?

- Enligt delaktighetens cirklar-modellen kan en överbetoning på en cirkel inverka skadligt på välbefinnandet.
- Välbefinnandet har både en objektiv och en subjektiv karaktär.
- **Det välbefinnande som individen känner kan ofta öka även om hen inte finner deltagandet meningsfullt.**
- Idén om delaktighet kom till Finland i samband med att begreppet marginalisering utvecklades.

s. 23 och 25

UPPGIFT 12

A12.1 Vilka slutsatser om delaktigheten för personer i olika grupper kan man dra av figurer 1 (s.10) och 2 (s. 24)?

- Delaktigheten för en person som är verksam i en invånargemenskap kretsar framför allt kring samhällets institutioner för möten.
- **Delaktigheten med avseende på cirkeln för sociala relationer för en anhängvårdare som vårdar sin partner kretsar framför allt kring vårdrelationen.**
- Delaktigheten för en ung person som står utanför arbetsliv och studier stärks av samhällsservice.
- Delaktigheten för en ung flykting som kommit ensam till Finland som minderårig stöds bara av integrationstjänster.

A12.2 Hur beskrivs i artikeln det begreppsliga förhållandet mellan delaktighet och marginalisering?

- Delaktighet och marginalisering motsvarar varandra till innehållet.
- Delaktighet innebär marginaliseringens flerdimensionalitet: fattigdom, arbetslöshet och bostadslöshet.
- **Delaktighet har som begrepp ersatt marginalisering i den politiska diskussionen.**
- Inget av dessa.

s. 5

A12.3 Med delaktighetens funktionella tillvägagångssätt avses

- individens resurser att delta.
- den offentliga förvaltningens roll i delaktighetsprocesser.
- **människors aktivitet i delaktigheten.**
- den offentliga förvaltningens resurser att arrangera försök med deliberativ demokrati.
- Inget av dessa.

s. 6

I fråga A12.4 kan du välja flera alternativ. Alla korrekta alternativ måste väljas för att få poäng. Svaret anses vara fel om inte alla korrekta alternativ har valts eller om ett eller flera felaktiga alternativ har valts. Om du lämnar frågan obesvarad eller väljer svarsalternativet "Jag låter bli att svara på frågan" görs inget poängavdrag.

A12.4 Vilka av följande påståenden stämmer inte?

- ☐ Bland annat långtidsarbetslösa och invandrare hör till "riskgrupperna" för brist på delaktighet.
- ☐ **Det är ofta någon samhällsfråga som upplevs som viktig som tänder gnistan till frivilligt deltagande.**
- ☐ **För unga vuxna utanför arbetsliv och studier stärker de sociala banden alltid de ungas delaktighet och verksamhetsmöjligheter också utanför den privata sfären.**
- ☐ **Med hjälp av invandringspolitiken kan man inte påverka hur det finländska samhället visar sig för unga flyktingar som kommit ensamma till Finland när de var minderåriga.**

s. 6, 15 och 20

Besvara uppgifterna 13–14 utifrån båda materialen *Rättvis övergång, ekologisk solidaritet och möjligheten till en hållbarhetsomvandling* och *Delaktighetens cirklar: perspektiv på hur välbefinnande uppstår*.

UPPGIFTER 13

A13.1 Att lokalbefolkningen delaktiggörs i naturskyddet är ett uttryck för ekologisk solidaritet och främjar deltagarnas medlemskap i samhället.

- ☐ **Sant**
- ☐ Falskt

Påståendet är sant. Se Salminen m.fl. s. 6; Huttunen och Rekola s. 9.

A13.2 Både solidaritetsbegreppet och delaktighetens cirklar-modellen granskar samhällsfrågor ur ett människo- och gemenskapsperspektiv.

- ☐ **Sant**
- ☐ Falskt

Påståendet är sant. Se Huttunen & Rekola s. 8; Salminen m.fl. s. 8–9

A13.3 Enligt artiklarna ökar rättvisa och delaktighet välbefinnandet och därför är de grundprinciper som man ska följa som grund för politiska åtgärder.

- ☐ Sant
- ☐ **Falskt**

Påståendet är falskt. Inget sådant påstående finns i texten.

A13.4 Deltagande i arbetsmarknaden som uppbygger cirkeln för medlemskap i samhället kan hindra en hållbarhetsövergång om man i deltagandet i arbetsmarknaden håller fast vid gamla näringar.

- ☐ **Sant**
- ☐ Falskt

Påståendet är sant. Se Salminen m.fl. s. 9; Huttunen och Rekola s. 2.

A13.5 Modellen delaktighetens cirklar främjar ekologisk solidaritet för modellen betonar det ömsesidiga beroendet mellan människan och naturen.

- ☐ Sant
- ☐ **Falskt**

Påståendet är falskt. Inget sådant påstående finns i texten.

UPPGIFT 14

A14.1 Både den ekologiska solidariteten och delaktighetens cirklar ställer den mänskliga individen i centrum.

- ☐ Sant
- ☐ **Falskt**

Påståendet är falskt. Inget sådant påstående finns i texten.

A14.2 Delaktighet ökar inte nödvändigtvis välbefinnandet och ekologisk solidaritet kan också innebära uteslutning.

- ☐ **Sant**
- ☐ Falskt

Påståendet är sant. Se Salminen m.fl. s. 25–26, s. 8–9; Huttunen och Rekola s. 11–12.

A14.3 Delaktighetens cirklar-modellen är ett bra exempel på att andra arter än människan har en central plats i det finländska samhällstänkandet när det gäller att utveckla en ekologisk välfärdsstat.

- ☐ Sant
- ☐ **Falskt**

Påståendet är falskt. Inget sådant påstående finns i texten.

A14.4 Eftersom delaktighet och en rättvis övergång är vetenskapliga begrepp stöder de transparent politiskt beslutsfattande.

- ☐ Sant
- ☐ **Falskt**

Påståendet är falskt. Inget sådant påstående finns i texten.

A14.5 När man genomför en rättvis övergång är frågan om huruvida en del hamnar utanför rättvisan central.

- ☐ **Sant**
- ☐ Falskt

Påståendet är sant. Se Huttunen och Rekola s. 5–6; Salminen m.fl. s. 4–5.